

Raadsinformatiememo

Datum donderdag 23 februari 2017
Ons kenmerk 17.017965
Aan De Gemeenteraad
Kopie aan
Van College van burgemeester en wethouders
Onderwerp Bron- en nascheiding afval

Geachte dames en heren,

Op 11 februari 2017 stond bijgevoegd artikel in het Noord-Hollands Dagblad. Daarin wordt gesteld dat het vooraf thuis scheiden van plastic uit huisvuil, zoals in veel Noord-Hollandse gemeenten gebeurt, onnodig duur en veel minder effectief is. In voorliggende brief volgt een reactie op dit artikel.

Inleiding

De manier waarop wij in Nederland en de rest van de wereld op dit moment met grondstoffen omgaan, betekent dat we de beschikbare voorraden van deze grondstoffen uitputten. Om dat te voorkomen is het van belang dat we zuinig omgaan met grondstoffen. Grondstoffen die uit afval worden teruggewonnen, moeten zo hoogwaardig mogelijk worden ingezet. Bronscheiding van huishoudelijk afval leidt tot de meest zuivere grondstoffen. Daardoor is een hoogwaardige recycling van deze materialen mogelijk. Door de hoge kwaliteit kunnen deze afvalstoffen / grondstoffen bovendien vaak meerdere malen opnieuw worden ingezet. Voor een groot aantal afvalstromen is bronscheiding noodzakelijk om recycling mogelijk te maken. Zonder bronscheiding is recycling van bijvoorbeeld gft, papier en karton en textiel niet mogelijk en worden de grondstoffen die in deze producten aanwezig zijn, bij het benutten van de energie-inhoud, vernietigd.

De ambities vanuit het Rijk en vertaald naar gemeentelijke doelstellingen zijn hoog: maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020! Behalve een optimale scheiding is daarvoor ook een forse inzet op preventie noodzakelijk. Uit onder andere de www.100-100-100.nu actie blijkt dat inwoners die actief zijn met afvalscheiding, ook bewuster bezig zijn de hoeveelheid van hun afval (o.a. door bewuster in te kopen). Door waardevolle grondstoffen zoveel mogelijk aan huis op te halen, waaronder kunststoffen via de 'oranje bak', wordt het voor de inwoners zo makkelijk mogelijk gemaakt om de waardevolle afvalstromen gescheiden aan te leven.

Landelijk afvalbeheerplan 2017 - 2029 (LAP3)

Het landelijke afvalstoffenbeleid is vastgelegd in het Landelijk afvalbeheerplan (LAP). De meest recente inzichten zijn verwoord in het concept-LAP3 dat naar verwachting eind 2017 in gaat. Dit plan gaat over afvalscheiding en gaat onder andere in op bron- en nascheiding. Bronscheiding leidt tot de meest zuivere en daardoor makkelijkst toepasbare afvalstoffen/grondstoffen. Door de hoge kwaliteit blijven deze afvalstoffen/grondstoffen bovendien vaak voor meerdere cycli van recycling beschikbaar. In het concept LAP3 wordt aangegeven dat nascheiding van gemengd afval aanvullend op bronscheiding meerwaarde heeft als dit leidt tot extra recycling van materiaalstromen.

Argumenten voor en tegen bron- en nascheiding.

Het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval van Rijkswaterstaat ondersteunt gemeenten om de inzameling en daarmee het hergebruik van kunststof verpakkingsafval afkomstig van huishoudens te verbeteren. Zij doet dat in opdracht van het ministerie van Infrastructuur & Milieu, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Afvalfonds Verpakkingen. Door het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval zijn de argumenten voor en tegen zowel bron- als nascheiding voor kunststofafval in beeld gebracht en ingedeeld in de volgende categorieën: milieu, uitvoering, financiën en principes. Argumenten vóór bronscheiding zijn onder andere een betere kwaliteit van de ingezamelde deelstromen, het vergroten van het milieubewustzijn van de inwoners en minder restafval. Argumenten vóór nascheiding zijn onder andere een hogere hoeveelheid gescheiden kunststoffen, geen apart inzamelsysteem nodig en gemak voor de inwoners. Het 'gewicht' dat aan specifieke argumenten wordt toegekend, is mede bepalend voor de keuze voor bron- en/of nascheiding.

Bronscheiding als norm

Terwijl het gescheiden inzamelen van onder andere papier & karton, gft en glas al jaren de standaard praktijk is in Nederland, is het gescheiden inzamelen van kunststoffen een relatief recente stap om te komen tot meer recycling en minder restafval. Zowel op het gebied van bronscheiding als op het gebied van nascheiding zijn er nog volop ontwikkelingen die van invloed zijn op de resultaten, kwaliteit en kostprijs. Met het invoeren van een 'oranje bak' is de hoeveelheid ingezamelde kunststoffen op een vergelijkbaar niveau als de hoeveelheid kunststoffen die via een nascheidingsinstallatie uit het restafval worden gehaald. Ook de hoeveelheid van de andere herbruikbare stromen (zoals gft, papier & karton) neemt na het invoeren van de 'oranje bak' toe. Vanwege de noodzaak voor bewustwording bij de inwoners en de betere kwaliteit is daarom voor het grootste deel van de Nederlandse gemeenten bronscheiding de norm waarop maximaal wordt ingezet. Ook HVC heeft er met alle deelnemende gemeenten voor gekozen om het afval zoveel mogelijk bij de mensen thuis gescheiden in te zamelen. Alleen voor appartementen en flats is het niet altijd mogelijk om afval goed te scheiden. Voor die situaties kan nascheiding een oplossing zijn. Bron- en nascheiding zijn daarmee aanvullend aan elkaar. Ook hierin neemt HVC het initiatief.

Financieel

In de recente publicaties wordt het scheiden en recyclen van kunststoffen uitsluitend beoordeeld op de economische kant nl. de kosten per ton CO₂. Daarbij wordt voorbij gegaan aan een belangrijk argument voor het gescheiden inzamelen nl. het zuiniger omgaan met (schaarse) en eindige grondstoffen. Inzamelsystemen die leiden tot een geringere uitputting van primaire grondstoffen genieten in een circulaire economie de voorkeur. Daarnaast zorgt de 'oranje bak' ervoor dat het restafval minder frequent hoeft worden opgehaald. De totale inzamelkosten dienen in ogenschouw te worden genomen en niet sec kunststof. Voor nascheiding is een kostbare installatie nodig. Het tarief voor het sorteren van restafval is gelijk aan het tarief voor het verwerken in een afval- en energiecentrale. Voor iedere ton brongescheiden kunststoffen behoeft niet dit sorteertarief te worden betaald en ontvangt een gemeente (na sortering en het aanleveren bij een recyclebedrijf) een vergoeding.

Tenslotte

Samenvattend staan we nog steeds achter de huidige systematiek. We blijven u op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De portefeuillehouder,

Sigge van der Veek

Plastic in grijze bak gooien werkt beter

Ronald den Boer
r.den.boer@hollandmediacombinatie.nl

Hoorn * Je kunt plastic en blikjes beter in de grijze bak gooien, zodat het in de afvalcentrale wordt gescheiden. Het vooraf thuis scheiden van plastic uit huisvuil, zoals in veel Noord-Hollands gemeenten gebeurt, is onnodig duur en veel minder effectief.

Dat stelt Raymond Gradus, hoogleraar bestuur en economie aan de

Vrije Universiteit van Amsterdam. Hij deed onderzoek naar de ervaringen met verschillende vormen van afvalinzameling.

Volgens hem is nascheiding, waarbij het huisvuil pas in de afvalcentrale wordt ontdaan van herbruikbaar plastic, voor gemeenten en dus voor hun inwoners veel goedkoper. Dankzij hoogwaardige techniek levert nascheiding veel meer plastic en metalen op dan afvalscheiding thuis.

De gemeenten die zijn aangesloten bij de Huisvuilcentrale Alkmaar

hebben juist gekozen voor bron-scheiding: veel inwoners moeten thuis gft, papier/karton en plastic/metalen apart bewaren. Doel is zo min mogelijk restafval over te houden. Dit scheelt verbrandingskosten en is beter voor het milieu.

„Het levert mensen vooral een goed gevoel op”, stelt Gradus. „Maar het is een onnodig duurder manier van inzameling en in de grote steden is het ook lastiger. Bovendien wordt per huishouden minder plastic gescheiden en dus minder CO₂ bespaard.”